

Beleidskader Huishoudelijke Ondersteuning Rijssen-Holten

1. Inleiding

De gemeente Rijssen-Holten stelt bij de doorontwikkeling van haar beleid in het sociaal domein transformatie, resultaatgericht werken, het bevorderen van zelfredzaamheid van inwoners met een ondersteuningsvraag, eenvoud en administratieve lastenvermindering centraal. Het doel hiervan is om de schaarse beschikbare middelen zo veel mogelijk in te zetten in de ondersteuning zelf en niet in regels en bureaucratie om de ondersteuning heen. De genoemde uitgangspunten vertalen zich ook door in het beleid omtrent huishoudelijke ondersteuning. De gemeente Rijssen-Holten kiest ervoor de huishoudelijke ondersteuning voor Wmo-cliënten met regievermogen onder te brengen in een algemene voorziening huishoudelijke ondersteuning. Voor Wmo-cliënten met een sterk verminderd of afwezig regievermogen is er een maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning beschikbaar. De vormgeving van de genoemde voorzieningen is in dit beleidskader nader uitgewerkt. De details van deze vormgeving zijn nader uitgewerkt in de verordening maatschappelijke ondersteuning en de bijbehorende beleidsregels en het financieel besluit.

2.1 Algemene voorziening Huishoudelijke Ondersteuning

Door het bieden van een algemene voorziening Huishoudelijke Ondersteuning (HO) wordt voorzien in een passend ondersteuningsaanbod op het gebied van een schoon en leefbaar huis, waar eigen kracht, zelfregie, meedoen en inzet van sociale netwerken centraal staan. Daarnaast heeft de algemene voorziening HO een signalerende rol en kunnen inwoners langer zelfstandig thuis blijven wonen.

De algemene voorziening HO wordt zo ingericht dat voorkomen wordt dat voor schoonmaakwerk een duurder maatwerkvoorziening nodig is. De algemene voorziening HO is als basisvoorziening voorliggend op een eventueel te verstrekken maatwerkvoorziening HO.

Voor zowel de algemene voorziening HO als voor de maatwerkvoorziening HO is het Wmo-abonnementstarief¹ van toepassing. Op dit moment bedraagt dat € 19,- per maand.

In 2017 is gekozen voor een aanbestedingsproces van dialooggericht contracteren, waardoor geborgd werd dat wij samen met de betrokken zorgaanbieders hebben gekeken naar de optimale aanpak om de huishoudelijke ondersteuning in te richten. In co-creatie is in 2017 met de zorgaanbieders en de Adviesraad Sociaal Domein Rijssen-Holten toegewerkt naar een optimale inrichting van de algemene voorziening HO voor onze (kwetsbare) inwoners (zo veel als mogelijk) binnen het daarvoor beschikbare budget. Uit de evaluatie van de algemene voorziening HO blijkt dat zowel inwoners als aanbieders als de gemeente tevreden zijn. Om die reden is gekozen voor een voortzetting van de algemene voorziening HO. Ons contractbeheer is dialooggericht ingestoken, waarbij samenwerken en vertrouwen in elkaars deskundigheid centraal staat.

---

¹ Het kabinet heeft aangekondigd de eigen bijdrageregeling voor de huishoudelijke ondersteuning weer inkomensafhankelijk te (willen) maken. Dit zal tijd vergen, want hiervoor is een wetswijziging nodig.

2.2 Uitgangspunten algemene voorziening HO

Voor de vormgeving van de algemene voorziening HO per 1-1-2018 gelden de onderstaande uitgangspunten:

1. De algemene voorziening HO wordt ingezet daar waar eigen kracht en het sociaal netwerk niet afdoende zijn. De algemene voorziening HO is voorliggend op een eventuele maatwerkvoorziening HO. Daar waar nodig kan een maatwerkvoorziening HO worden ingezet. De algemene voorziening HO wordt ingezet voor het traditionele schoonmaakwerk en de maatwerkvoorziening voor het aanbrengen van structuur en regie in het huishouden.
2. De algemene voorziening HO is (zo veel als mogelijk) passend binnen de financiële doelstellingen en kaders van de gemeente en is financieel dekkend voor de zorgaanbieders.

2.3 Algemene voorziening HO Rijssen-Holten

We gaan uit van de eigen kracht van inwoners en netwerken, ook als het gaat om het schoon en leefbaar houden van het huis. Voor algemeen gebruikelijke hulp, zoals door familieleden, mantelzorgers en vrijwilligers, wordt vanuit de gemeente geen ondersteuning geboden. Pas wanneer dat niet volstaat en er objectiveerbare gronden voor ondersteuning aanwezig zijn, is de Algemene Voorziening HO mogelijk aan de orde. De gemeente Rijssen-Holten gaat er vanuit dat het gesprek tussen professionals en inwoners het beste antwoord biedt op de vraag hoe die ondersteuning eruit moet zien en tot welke inzet en activiteiten dat leidt. Dat wordt vertaald in een ondersteuningsplan dat per inwoner wordt gemaakt en periodiek wordt bijgesteld.

Toegang

Als Algemene Voorziening is HO in principe vrij toegankelijk. De aanbieders hanteren een 'lichte toets' om na te gaan of een inwoner tot de Wmo-doelgroep behoort. De harde criteria hierbij zijn:

- Inwoner van Rijssen-Holten
- Geen indicatie voor Wlz
- Er is sprake van lichamelijke en/of psychische en/of psychosociale problemen waardoor de inwoner langdurig (> 6 weken) (een deel van) het huishouden niet kan doen
- Geen huisgenoten die het huishouden kunnen overnemen of er zijn huisgenoten, maar die zijn fysiek niet in staat het (volledige) huishouden te doen
- Door of namens de inwoner kan aan anderen worden uitgelegd welke huishoudelijke klussen moeten gebeuren (inwoner of iemand in zijn directe omgeving kan regie houden)

Resultaten van de algemene voorziening HO

Onder de voorziening HO worden in het land meerdere resultaatgebieden gerekend. In de gemeente Rijssen-Holten maken de volgende resultaatgebieden onderdeel uit van de Algemene Voorziening:

1) Schoon en leefbaar huis

Het resultaat van de ondersteuning is dat de betrokkene beschikt over een schoon en leefbaar huis. Dit betekent dat men gebruik moet kunnen maken van een schone woonkamer, als dagelijks in gebruik zijnde slaapvertrek, de keuken, sanitaire ruimtes en gang/trap. De genoemde ruimtes dienen met enige regelmaat schoongemaakt te worden. Een schoon huis wil niet zeggen dat alle vertrekken wekelijks schoongemaakt moeten worden. Het betekent dat het huis niet vervuilt en periodiek schoon wordt gemaakt om zo een algemeen aanvaard basisniveau van schoon te realiseren. De taken binnen de algemene voorziening HO richten zich op het uitvoeren van het lichte en zware schoonmaakwerk. Het gaat om een mix van de volgende activiteiten binnen de bovengenoemde vertrekken: stof afnemen, stofzuigen, dweilen, opruimen, reinigen van ramen binnen, keuken opruimen en schoonmaken, bed verschonen en schoonmaken van het sanitair. Als een inwoner vanwege medische belemmeringen (bijvoorbeeld door ernstige fysieke beperkingen, medische beperkingen waardoor een meer dan gebruikelijke hygiëne noodzakelijk is, of medische beperking die leiden tot een snellere vervuiling van het huis) extra noodzakelijke schoonmaak nodig heeft, dan wordt dit vanuit de algemene voorziening uitgevoerd.

2) Wasverzorging

Ondersteuning vanuit dit resultaat wordt geboden voor het wassen van beddengoed en linnengoed en het beschikken over schone kleding wanneer een inwoner een belemmering heeft bij het op orde en schoon houden van zijn kleding. De verzorging van de was zoals bedoeld binnen dit resultaatgebied omvat het wassen, het drogen, strijken van de bovenkleding, vouwen van de was en terugleggen van de was in de garderobekast.

De overige resultaatgebieden die elders onder de voorziening HO worden gerekend, vallen in de gemeente Rijssen-Holten niet onder de Algemene Voorziening HO, maar onder de *maatwerkvoorziening HO*:

3) Regie

Zoals bij de lichte toets is aangegeven, is het hebben van regievermogen onderdeel van de lichte toets. Indien dat ontbreekt en dit resultaatgebied aan de orde is, kan daarvoor een maatwerkvoorziening worden toegekend (ook wel bekend als HH2).

4) Maaltijdbereiding

Er zijn in de gemeente voldoende algemene oplossingen als voorliggend beschikbaar. Daarbij denken wij aan bezorgdiensten van supermarkten, vrijwilligersservices en welzijnsvoorzieningen. Derhalve valt dit resultaatgebied buiten de ondersteuning. Het opwarmen van de maaltijd en het bereiden van de broodmaaltijd kan indien nodig geïndiceerd worden.

5) Verzorging van jonge kinderen

Dit betreft incidenteel voorkomende bijzondere gevallen, bijvoorbeeld wanneer in een gezin waar huishoudelijke ondersteuning nodig is de dagelijkse zorg voor inwonende kinderen moet worden overgenomen. Gelet op het incidentele en specifieke karakter van deze ondersteuning, is dit geen onderdeel van de Algemene Voorziening, maar kan hiervoor een maatwerkvoorziening worden toegekend.

2.4 Gemiddelde ureninzet algemene voorziening HO

Wij hebben ons voor dit aspect van de omvang van de inzet gebaseerd op de volgende rapporten:

- Onderzoek: norm huishoudelijke ondersteuning in Twente (bureau HHM, februari 2017);
- Verdiepend onderzoek prestatie 'wassen en strijken' binnen huishoudelijke ondersteuning in Twente (bureau HHM, april 2017);
- Normering van de basisvoorziening 'Schoon Huis' in Utrecht (KPMG | Plexus en bureau HHM, september 2016);
- Maatstaf hulp bij het huishouden in Amsterdam (bureau HHM en KPMG | Plexus, februari 2017).

Hierin zijn de volgende maatstaven voor de inzet van professionals af te leiden:

- voor het 'schoon en leefbaar huis' gaan we uit van 96,1 uur per jaar;
- voor de 'wasverzorging' gaan we uit van 33,0 uur per jaar;
- voor extra inzet als gevolg van ernstige belemmeringen gaan we uit van 26,0 uur per jaar.

Hierbij gaan wij uit van een gemiddelde inzet per cliënt (de inwoner die voldoet aan de kenmerken van de lichte toets). Het is echter een gegeven dat niet bij alle cliënten deze drie resultaatgebieden aan de orde zijn. In de rapportage van HHM over de wasverzorging is aangegeven hoe vaak dat resultaatgebied van toepassing is. Hierbij is onderscheid gemaakt naar de verschillende samenstellingen van het huishouden en de verschillen tussen de Twentse gemeenten. Op basis daarvan gaan we uit van de volgende aandelen in het gemiddelde over alle cliënten:

1. Iedere inwoner heeft een schoon en leefbaar huis nodig: **100%**
2. Bij een gedeelte van de inwoners is de wasverzorging van toepassing: **35%**
3. Een kleiner gedeelte van de inwoners heeft extra schoonmaakwerk nodig door een ernstige belemmering: **10%**

Onder een extra ernstige belemmering wordt het volgende verstaan:

- medisch geobjectiveerde allergieën voor huisstofmijt/ ernstige klachten t.g.v. COPD problematiek;
- hogere vervuilingsgraad door gebruik noodzakelijke hulpmiddelen;
- aantoonbaar extra schoonmaak i.v.m. incontinentie, speekselverlies, spugen;
- aantoonbaar extra schoonmaak i.v.m. ernstige beperkingen in gebruik van armen en handen.

Dit leidt tot de volgende berekening van de gemiddelde inzet van 8,5 uur per 4 weken.

RESULTAATGEBIED	MAATSTAF	AANDEEL	UREN/JAAR
basisuren schoon en leefbaar huis	96,1 uur per jaar	100%	96,1 uur
<i>opslag schone en draagbare kleding, beddengoed</i>	33,0 uren per jaar	35%	11,6 uur
<i>opslag extra i.v.m. beperkingen</i>	26,0 uur per jaar	10%	2,6 uur
Totaal gemiddelde ureninzet, per jaar			110,3 uur

2.5 Uurtarief Algemene voorziening HO

Dienstverlening in het kader van de algemene voorziening HO wordt uitgevoerd door medewerkers in loondienst bij de zorgaanbieder, die betaald worden conform de CAO VVT. Voor deze dienstverlening ontving de opdrachtnemer in 2018 (teruggerekend naar een uurtarief) een vergoeding die als volgt is opgebouwd:

Schaal/Trede	10-5	
Brutoloon	€	10,54
Opslagen VT, eindejaar, etc. (15,5%)	€	1,79
Premies etc. (24,9%)	€	3,07
Werkgeverslasten	€	15,40
Toeslag niet productief (23,4%)	€	3,60
Toeslag overhead en reiskosten (22,0%)	€	3,39
Uurtarief	€	22,39

Dit uurtarief is in de jaren na 2018 uiteraard geïndexeerd. Voor de nieuwe inkoop wordt een nieuw uurtarief bepaald, op basis van de meest recente CAO.

Facturering

De opdrachtnemer ontvangt een vergoeding per maand per cliënt.

- Facturering bij de gemeente vindt plaats middels de standaarden van de i-Wmo.
- Een periode omvat een maand en loopt gelijk met de perioden zoals toegepast door het CAK.

2.6 Inkoop extra uren inwoners

Iedere opdrachtnemer dient de inwoner de mogelijkheid te bieden om rechtstreeks bij de aanbieder extra uren in te kopen, danwel alle uren zelf in te kopen, indien de inwoner op grond van de lichte toegangstoets niet in aanmerking komt voor de voorziening. De aanbieder dient bij de inschrijving te verklaren deze mogelijkheid te bieden aan inwoners en aan te geven welke uurtarief gehanteerd wordt voor deze dienstverlening.

3.1 Maatwerkvoorziening Huishoudelijke Ondersteuning

Op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) ondersteunen gemeenten inwoners bij het zo lang mogelijk zelfstandig functioneren. Eén van de voorzieningen die hiervoor kan worden ingezet is de Huishoudelijke Ondersteuning (HO). De gemeente Rijssen-Holten organiseert de Huishoudelijke Ondersteuning (HO) als algemene voorziening. Naast de algemene voorziening HO blijft de maatwerkvoorziening beschikbaar voor cliënten waarbij de algemene voorziening geen passende ondersteuning biedt. Met passend wordt hier inhoudelijk passend bedoeld.

3.2 Uitgangspunten

De maatwerkvoorziening HO is gericht op:

- het schoon en leefbaar maken van het huis zodat inwoners een eigen huishouden kunnen (blijven) voeren, en/of;
- het voeren van regie over het huishouden, en/of;
- maaltijdbereiding, en/of;
- de zorg voor kleine kinderen binnen het gezin.

3.3 Maatwerkvoorziening HO Rijssen-Holten

De maatwerkvoorziening Huishoudelijke ondersteuning bestaat uit:

- Basis voor toekennen activiteiten schoon en leefbaar huis en wasverzorging
- Regie
- Maaltijdbereiding
- Verzorging van jonge kinderen

De maatwerkvoorziening HO wordt per individu op maat toegekend. Hierbij baseert de gemeente zich op het onderzoek naar normtijden voor afzonderlijke activiteiten zoals die door Utrecht en Amsterdam zijn vastgesteld voor wat betreft een schoon en leefbaar huis, de wasverzorging en het voeren van regie over het huishouden. Voor de toekenning van de maaltijdbereiding en de verzorging van jonge kinderen geldt het CIZ-protocol als uitgangspunt. De hoogte van de indicatie van een cliënt is dus afhankelijk van de individuele behoeften van de cliënt en de mogelijke inzet van zijn/haar netwerk.

Basis voor toekennen activiteiten schoon en leefbaar huis en wasverzorging

De basismodule huishoudelijke ondersteuning bestaat uit basis schoonmaakactiviteiten en incidentele schoonmaakactiviteiten per woonruimte gericht op het resultaat “een schoon en leefbaar huis”. De module heeft betrekking op de woonruimten die nodig zijn voor het normale gebruik van de woning én die daadwerkelijk dagelijks in gebruik zijn. Per woonruimte wordt aangegeven welke activiteiten er met welke frequentie per ruimte moeten worden verricht om het resultaat leefbaar huishouden te realiseren. Daarbij wordt per activiteit de normtijd gegeven. In de beleidsregels is dit uitgewerkt. Wij hebben ons voor dit aspect van de omvang van de inzet gebaseerd op de volgende rapporten:

- Onderzoek: norm huishoudelijke ondersteuning in Twente (bureau HHM, februari 2017);
- Verdiepend onderzoek prestatie ‘wassen en strijken’ binnen huishoudelijke ondersteuning in Twente (bureau HHM, april 2017);
- Normering van de basisvoorziening ‘Schoon Huis’ in Utrecht (KPMG | Plexus en bureau HHM, september 2016);
- Maatstaf hulp bij het huishouden in Amsterdam (bureau HHM en KPMG | Plexus, februari 2017).

Activiteiten op het gebied van licht en zwaar huishoudelijk werk. De taken/activiteiten kunnen zowel qua taak alsook qua tijdsbesteding specifiek worden omschreven en omvatten:

- Huishoudelijk werk, zoals: Opruimen, afwasmachine in- en uitruimen, stof afnemen, bedden opmaken, huishoudelijke afval opruimen, stofzuigen, schrobben, dweilen, sanitair en keuken schoonmaken, bedden verschonen etc.
- Kleding/Linnengoed wassen: Het sorteren en wassen van kleding met behulp van een wasmachine, centrifugeren, ophangen/afhalen of was, vouwen, strijken en opbergen.

- Opmerkzaam zijn: Het opmerken van, dan wel aandacht hebben voor veranderingen van de gezondheidssituatie, de leefomstandigheden en de sociale omgeving van de cliënt en dit bespreken met de direct leidinggevende.

De activiteiten 'Schoonmaken' en 'Opmerkzaam zijn' dienen bij elke cliënt te worden ingezet. De wasverzorging wordt alleen daar waar nodig toegekend.

Regie

Soms hebben inwoners niet meer zelf de regie over het huishouden. Deze module is aanvullend op de module een schoon en leefbaar huis, indien ondersteuning gewenst is bij het handhaven, verkrijgen of herkrijgen van structuur in het huishouden. Het doel van het voeren van de regie over het huishouden is, naast een leefbaar huishouden, ook het ondersteunen bij het organiseren van het huishouden. Het betreft signalerende, aansturende en regie taken.

Maaltijdbereiding

Dit heeft betrekking op het bereiden van de broodmaaltijd en het opwarmen van de warme maaltijd. Dit kan maximaal 2 keer per dag worden ingezet. Dit wordt alleen toegekend wanneer er geen toereikende voorliggende voorziening is en het netwerk niet in de ondersteuningsbehoefte kan voorzien.

Verzorging van jonge kinderen

Deze module heeft betrekking op de zorg voor kleine kinderen indien dit tijdelijk binnen het gezin niet mogelijk is. Het gaat dan om praktische ondersteuning bij het verzorgen van kleine kinderen, het naar school brengen en eventueel het verzorgen van maaltijden. Uitgangspunt bij deze module is dat bij uitval van één van de ouders, de andere ouder deze zorg of zijn aandeel in de zorg daar waar mogelijk overneemt. Op grond van gebruikelijke zorg hoeft het college niet te compenseren. Het college ondersteunt alleen als ouders door acuut ontstane problemen een oplossing nodig hebben voor minderjarige, gezonde kinderen. Deze module wordt alleen ingezet indien er geen toereikende voorliggende voorziening is en het netwerk niet in de ondersteuningsbehoefte kan voorzien.

3.4 Toegang tot de maatwerkvoorziening HO

Een cliënt meldt zich met een probleem op het gebied van de huishoudelijke ondersteuning bij de gemeente. De consulent van de gemeente gaat met de cliënt in overleg om te bepalen welke ondersteuning nodig is. Indien de ondersteuning niet geboden kan worden vanuit de algemene voorziening HO, komt de cliënt in aanmerking voor de maatwerkvoorziening HO. De consulent toets welke module(s) nodig zijn. In het ondersteuningsplan wordt opgenomen hoe de ondersteuning aan de cliënt wordt geboden.

3.5 Tarief maatwerkvoorziening HO

Wij zetten de maatwerkvoorziening HO in indien er bij de cliënt sprake is aantoonbaar regieverlies of voor de zorg voor kleine kinderen binnen een gezin. Voor de huishoudelijke ondersteuning (HO) moet een reëel tarief worden vastgesteld op basis van de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Voor de maatwerkvoorziening HO zorg in natura hanteerden wij in 2018 een tarief van maximaal € 25,00 per uur. Per cliënt brengen we de ondersteuningsbehoefte in kaart en bepalen wij welke modules er worden ingezet en hoeveel uur inzet er nodig is. Het maximum uurtarief voor 2018 is op de volgende manier tot stand gekomen:

Medewerkers in loondienst	
Schaal/trede	FWG 15-5
Brutoloon	€ 11,92
Opslagen VT, eindejaar, etc. (15,5%)	€ 1,85
Premies etc. (24,9%)	€ 3,43
Werkgeverslasten	€ 17,20
Toeslag niet productief (23,4%)	€ 4,02
Toeslag overhead en reiskosten (22,0%)	€ 3,78
Uurtarief Loondienst	€ 25,00

Voor de nieuwe inkoop in 2022 zijn we ons nog aan het beraden op het tarief voor de maatwerkvoorziening HO. We zijn voornemens hiervoor één tarief te hanteren. Dit zal in een marktconsultatie aan de aanwezige aanbieders worden voorgelegd.

3.6 Pgb maatwerkvoorziening HO

Binnen de maatwerkvoorziening HO bieden wij de mogelijkheid om de voorziening middels een persoonsgebonden budget (pgb) in te kopen. Het tarief voor het pgb wordt berekend op basis van een afslagpercentage van 15% op het tarief voor de maatwerkvoorziening zorg in natura. Dit betekent dat het pgb-tarief bepaald wordt op basis van het gemiddelde tarief voor de maatwerkvoorziening HO in natura met een afslagpercentage van 15%. Het exacte tarief is beschreven in het financieel besluit.